

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Aaltonen, Pia			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Suomen kansanedustuslaitos vuodesta 1945: kansanedustajien aseman professionalisoituminen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-05-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 82
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, onko kansanedustajien asema professionalisoitunut vuosina 1945 - 1999. Tutkimuksessa haluttiin valottaa professionalisoitumista sekä ammattimaistumisnäkökulmasta että typologisesta, piirreteoreettisesta näkökulmasta. Jälkimmäisen näkökulman mukaan tutkittavaksi ominaisuudeksi valittiin koulutus. Koska professioteoreettisesta näkökulmasta katsottuna tutkintojen sisällöillä on erityistä merkitystä, tutkittaviksi koulutuksiksi valittiin yhteiskunta- ja oikeustieteellinen koulutus.</p> <p>Indikaattoreina käytettiin kansanedustajien koulutusta ja edustajakauden pituutta koskevia tietoja. Muina indikaattoreina käytettiin kansanedustajien kouluutumista, jolla vitataan kansanedustajan tehtäviin ja poliittiseen toimintaan sekä ennen uran alkua että sen aikana tapahtuvaa epävirallista kouluttautumista. Myös kansanedustajien palkkiokehityksen ja avustajajärjestelmän merkitystä arvioitiin professioteoreettisesta näkökulmasta.</p> <p>Tärkeimpänä lähteenä käytettiin Suomen eduskunnan sähköistä edustajamatrikkeliä, josta kansanedustajia koskevat tiedot kerättiin. Tiedot kerättiin vaalivuositain 16 eduskunnasta. Edustajaluettelot on saatu kunkin vaalikauden ensimmäisten valtiopäivien pöytäkirjoista. Koulutusluokituksena käytettiin Tilastokeskuksen sähköistä koulutusluokitusta. Muina lähteinä käytettiin Ilkka Ruostetsaaren professionalisoitumista koskevaa kahta tutkimusta, Susanne Sindan pro gradu -tutkielman tietoja kansanedustajien palkkiojärjestelmän kehityksestä sekä Taina Kaasalaisen pro gradu -tutkielmaa kansanedustajien avustajajärjestelmän merkityksestä.</p> <p>Tutkimuksessa todettiin, että kansanedustajien asema on käytetyillä indikaattoreilla tarkasteltuna professionalisoitunut. Yhteiskunta- ja oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneiden edustajien määrä on tarkastellulla ajanjaksolla selvästi kasvanut, ja heidän osuutensa kaikista kansanedustajista on noussut merkitsevästi. Myös yhteiskuntatieteilijöiden osuus kaikista kansanedustajista on kasvanut, ja heidän osuutensa on noussut oikeustieteilijöitäkin suuremmaksi.</p> <p>Uudelleenvalintojen määrä kuvaa sekä valintaprosesseissa että itse edustajatoimessa hankittua kokemuksen määrää. Vaalikauden pidennys vuonna 1954 on vaikuttanut kansanedustajien aseman professionalisoitumiseen, ja se näkyy myös uudelleenvalintojen määrän vähenemisessä. Vuosina 1945 - 1999 edustajista kuitenkin vähintään 40 prosenttia on jatkanut edustajantyötänsä tulemalla valituksi vähintään kolme kertaa kansanedustajaksi. Tätä voidaan pitää selkeänä merkinä kansanedustajien aseman professionalisoitumisesta.</p> <p>Myös niiden kansanedustajien, joilla on yhteiskunta- tai oikeustieteellinen tutkinto ja joilla on sen lisäksi neljä tai useampi uudelleenvalintaa, määrä on ollut hienoisessa kasvussa. Vaikka ajanjakso, jolla kasvua on tapahtunut, onkin verrattain lyhyt, eikä sen perusteella voida tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä, on todettava, että suuntausta voidaan pitää merkinä kansanedustajien aseman professionalisoitumisesta.</p> <p>Kansanedustajien osuutta, jotka ovat kouluutuneet yhteiskunnallis-poliittisessa toiminnassa ennen eduskuntaan valituksi tuloaan, voidaan pitää merkinä kansanedustajien aseman professionalisoitumisesta. Esimerkiksi kunnallisissa luottamustehtävissä hankittua kokemusta on vuosina 1945 - 1999 ollut vähintään 76 prosentilla kansanedustajista.</p> <p>Kiinteän ja verraten korkean palkkauksen järjestämisestä on pidetty sitä tärkeämpänä, mitä enemmän kansanedustajat ovat muuttuneet luottamushenkilöistä ammattipoliitikoiksi. Myös kansanedustajien palkkiojärjestelmän kehittyminen on tutkimuksen tulosten perusteella vahvistanut kansanedustajien aseman professionalisoitumista.</p> <p>Aiemmassa tutkimuksessa on lisäksi osoitettu, että kansanedustajien avustajajärjestelmä on lisännyt kansanedustajien tietoperustaa, vahvistanut eduskunnan toimintaedellytyksiä ja asemaa sekä parantanut edustajien työn tasoa. Kansanedustajien avustajajärjestelmän luominen on merkinnyt myös kansanedustajien aseman professionalisoitumista.</p> <p>Kansanedustajien aseman professionalisoitumista selittävät monet eri tekijät. Työmäärän lisääntyminen on yksi tekijä, mutta ei suinkaan ainoa. Koulutusjärjestelmässä tapahtuneet muutokset ja yleinen yhteiskunnallinen kehitys edellyttää yhä enenevässä määrin erikoiskoulutusta ja -tutkintoja. Kansanedustajien professionalisoitumista voidaankin pitää seurauksena julkisella sektorilla tapahtuneista muutoksista, joiden seurauksena on luotu kokonaan uudet koulutusmarkkinat. Siten esimerkiksi yhteiskuntatieteellisen koulutuksen lisääntyminen näkyy selkeästi myös kansanedustajien koulutustaustassa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kansanedustajien asema kansanedustuslaitos professionalisoituminen koulutus uudelleenvalinnat			

Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information